

RAADSINFORMATIEBRIEF

16R.00604

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 4 oktober 2016

Portefeuillehouder(s) : wethouder de Weger

Portefeuille(s) : Vluchtelingen

Contactpersoon : J.H. de Boer

Tel.nr. : 8983

E-mailadres : boer.j@woerden.nl

16R.00604

Onderwerp:

Besluitvorming regionale regietafel m.b.t. AZC Bleek 1

Kennisnemen van:

Besluitneming door de regionale regietafel over locatie De Bleek 1 als locatie voor een AZC ten behoeve van het COA.

Inleiding:

In mei heeft u als raad ingestemd met het doen van onderzoek naar een locatie voor vluchtelingenopvang voor circa 300 vluchtelingen in gemeente Woerden. (16R.00290) Op 8 september heeft de landelijke regietafel vastgesteld dat de maatregelen van het kabinet, afspraken in Europees verband en maatregelen van andere landen, gericht op beheersing van de asielinstroom, hun vruchten hebben afgeworpen. De asielinstroom is substantieel gedaald t.o.v. 2015 en het is op dit moment niet de verwachting dat de instroom de komende tijd weer (scherp) zal stijgen. Dit heeft gevolgen voor de realisatie van nieuwe AZC's. Met u is in augustus afgesproken besluitvorming van de regionale regietafel af te wachten en daarom het raadsvoorstel m.b.t. de bestuursovereenkomst met het COA niet in de raadsvergadering van 29 september te bespreken. Aan u is meegedeeld dat de regionale regietafel is verplaatst naar 7 oktober. In deze RIB informeren wij u over de uitkomst van deze regionale regietafel.

Kernboodschap:

De regionale regietafel heeft 7 oktober gesproken over een aantal onderwerpen.

- Het COA heeft een presentatie gegeven van de actuele taakstelling huisvesting vluchtelingen in provincie Utrecht. De actuele planontwikkeling van met name de locaties Woerden (Bleek 1), Utrecht (Einsteinreed), Amersfoort (Lichtpenweg) is besproken. De communicatie en financiële afwikkeling m.b.t. genoemde locaties is besproken, de voortgang huisvesting vergunninghouders is toegelicht en men heeft gesproken over alternatieve scenario's.

Op basis van de instroom in 2016 is gebleken dat de huidige opvangcapaciteit van het COA voldoende is om het afgesproken aantal plaatsen met het Rijk te leveren. Voor de provincie Utrecht betekent het dat de realisatie van de locaties Amersfoort en Woerden als AZC niet langer noodzakelijk is.

De regionale regietafel heeft afspraken gemaakt over de communicatie en financiële afwikkeling van beide locaties.

Vervolgens is nagedacht over het benutten van de locaties Amersfoort en Woerden voor de huisvesting van vergunninghouders waarbij gemengde bewoning uitgangspunt is. (In de provincie Utrecht zijn circa 1800

vergunninghouders woonachtig in AZC's vanwege een tekort aan sociale huurwoningen) Beide gemeenten gaan hiervoor een business case opstellen. Hierbij wordt de doorgaande lijn als belangrijk pluspunt gezien. Bij de doorgaande lijn start integratie al in het AZC en wordt deze lijn doorgezet bij plaatsing in de gemeente waarbij beoogd wordt alle vergunninghouders uit de AZC's van de provincie Utrecht ook in deze provincie te huisvesten. In U10 verband is een convenant (bestuursovereenkomst huisvesting en integratie vluchtelingen in de regio Utrecht) gesloten waarbij deze doorgaande lijn als gezamenlijk uitgangspunt is vastgelegd. Deze lijn gaat er vanuit dat gemeenten gezamenlijk in een vroeg stadium na aankomst in de regio een intake en assessment doen bij vluchtelingen waarna een breed en sluitend aanbod aan (vrijwilligers)activiteiten wordt geboden.

Om een betere aansluiting tussen vraag en aanbod van huisvesting mogelijk te maken, is in het convenant de mogelijkheid opgenomen de taakstelling tussen gemeenten onderling uit te ruilen. Met deze regionale ketenaanpak beogen gemeenten de integratie van vluchtelingen/vergunninghouders in een zo vroeg mogelijk stadium op te starten en regionaal af te stemmen. De inhoud van dit convenant is toegelicht op de regionale regietafel en wordt u ter informatie als bijlage meegezonden.

De regionale regietafel heeft positief gereageerd op de mogelijkheid om te onderzoeken of de locaties Amersfoort en Woerden alsnog benut kunnen worden voor vergunninghouders. Financiële gevolgen worden in beeld gebracht waarbij gemeenten hebben benadrukt dat een financiële bijdrage noodzakelijk is om dit te kunnen realiseren.

Vervolg:

De Taskforce, als uitvoerend orgaan van de regionale regietafel, zal met projectleiders van betrokken gemeenten, het COA en de Provincie Utrecht de haalbaarheid van met name de locaties Amersfoort en Woerden in kaart brengen.

Bijlagen:

Bestuursovereenkomst huisvesting en integratie vluchtelingen in de regio Utrecht (pilot regionale ketenaanpak van start)

Namens het college van burgemeester en wethouders

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Bestuursovereenkomst huisvesting en integratie vluchtelingen in de regio Utrecht

' Pilot regionale ketenaanpak van start'

Partijen:

U10-gemeenten: Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen ,
Woerden en Zeist,

Constateerende:

- dat op 27 november 2015 een *Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom* is afgesloten tussen het Rijk en de VNG. De afspraken hierin worden nadrukkelijk niet gezien als een eenmalig resultaat maar als een start richting een blijvende samenwerking tussen de verschillende overheidslagen. Afsproken is dat, naast een landelijke regietafel, regionale regietafels worden georganiseerd die bijdragen aan een integrale benadering van de opvang van asielzoekers en huisvesting van vergunninghouders. De afspraken in dit document zijn in ketenperspectief gemaakt. Een keten waarin de nadruk ligt op een snelle doorstroom van vergunninghouders naar huisvesting in gemeenten en werk met oog voor maatschappelijk draagvlak.
- dat op 28 april 2016 een *Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom* is afgesloten tussen het Rijk en de VNG. De afspraken hierin gaan uit van een gedeelde grondgedachte om de integratie en participatie van vergunninghouders te bevorderen, door in te zetten op onderwijs, werk en gezondheidsbevordering. Hiermee wordt gestreefd naar het wegnemen dan wel terugdringen van achterstanden bij vergunninghouders, zodat alle inwoners van Nederland volwaardig en gezond kunnen deelnemen aan de samenleving, met alle rechten en plichten die daarbij horen.

(Toevoegen: Refereren aan de belangrijkste AZC's en opvanglocaties in onze regio en de hierover onlangs afgesloten contracten tussen het COA en de gemeenten Utrecht en Zeist)

Overwegende:

- dat op dit moment slechts een op de drie in Nederland verblijvende statushouders van 15-64 jaar een *betaalde baan* heeft en velen van hen duurzaam afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering.
- dat in de *WRR-policybrief 4* (december 2015) fundamentele beleidsaanbevelingen worden gedaan over hoe asielzoekers beter kunnen integreren in de Nederlandse samenleving. De WRR adviseert om vanaf het begin van de asielprocedure de doelstelling van integratie een centrale plaats te geven. Dat betekent een aanpak waarin het leren van de taal, het volgen van een opleiding, het krijgen van huisvesting en het vinden van werk niet na elkaar, maar op hetzelfde moment plaatsvinden. Statushouders kunnen zo sneller op eigen benen staan en een bijdrage leveren aan de Nederlandse samenleving. Daardoor wordt ook het maatschappelijk draagvlak voor het asielbeleid versterkt.

- dat de huidige praktijk is dat vluchtelingen in een opvanglocatie na verkrijging van een verblijfstatus vaak meerdere keren moeten *doorverhuizen naar een andere regio*, en dat dit *niet bevorderlijk is voor hun integratieproces*. Daardoor moet steeds opnieuw worden begonnen met intake, maatschappelijke begeleiding, onderwijs en voorbereiding op werk en moeten inmiddels opgebouwde goede relaties met vrijwilligers helaas voortijdig worden afgebroken, ten koste van onnodig menselijk leed en extra uitvoeringskosten.
- dat de krappe Utrechtse woningmarkt al een tijd gekenmerkt wordt door een toenemende vraag naar betaalbare woningen terwijl, mede als gevolg van landelijk beleid, het aanbod hiervan steeds meer onder druk komt te staan. De *extra huisvestingstaakstelling voor statushouders* zet de markt voor sociale huurwoningen nog meer onder druk waardoor er aanvullende maatregelen nodig zijn.
- dat Nederland al langere tijd kampt met een structurele werkloosheid, waarbij laagopgeleiden en migranten met een taalachterstand oververtegenwoordigd zijn. Als gevolg van de extra asielinstroom zijn aanvullende maatregelen nodig om de *kansen van asielzoekers op werk te doen toenemen*.

Spreken het volgende af:

1. Gezamenlijke uitgangspunten

- a. Doorlopende lijn: De regio Utrecht is vanaf het aangaan deze overeenkomst een regio van eerste opvang waar mensen na opvang, wanneer mogelijk, in de regio Utrecht gehuisvest worden.
- b. Huisvesting statushouders: Uitgaande van de gemeentelijke taakstellingen voor de huisvesting van statushouders is voor de uitvoering hiervan een goede aansluiting van vraag en aanbod in de regio het uitgangspunt.
- c. Integratie: In de regio Utrecht wordt gestart met integratie vanaf dag één na aankomst in de regio, op een manier die van pas komt voor asielzoekers die blijven én voor asielzoekers die terugkeren.
- d. Zelfwerkzaamheid en vrijwilligers: Daarbij worden zelfredzaamheid van asielzoekers en initiatieven van vrijwilligers waar mogelijk gestimuleerd en gefaciliteerd.

2. Huisvesting asielzoekers en statushouders

- a. Uitrust taakstellingen: Om een betere aansluiting tussen vraag en aanbod te bewerkstelligen dient de gemeentelijke huisvestingstaakstelling flexibel te kunnen worden ingevuld. Dit impliceert dat gemeenten desgewenst hun taakstellingen onderling in de tijd kunnen uitrusten, met handhaving van hun individuele taakstelling.
- b. Gezinshereniging: De regiogemeenten spreken de wens uit dat aanvragen voor gezinshereniging zo spoedig mogelijk worden gedaan, zodat statushouders sneller én gezamenlijk 'passend gehuisvest' kunnen worden.
- c. Gemengde bewoning: Bij de huisvesting van vluchtelingen letten de gemeenten op een evenwichtige spreiding over het beschikbare woningaanbod. Door menging met andere bevolkingsgroepen ontstaan betere voorwaarden voor een snelle integratie.
- d. Toevoegen woningaanbod: Om te voorkomen dat de extra asielinstroom leidt tot verdringing van andere woningzoekenden op de toch al krappe Utrechtse woningmarkt dient extra geschikt en betaalbaar woningaanbod te worden toegevoegd.
- e. Tijdelijke huisvesting en verbouw: Gezien de urgentie die deze extra druk met zich meebrengt zal daarbij ook worden gekeken naar de mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting en naar de verbouwmogelijkheden van leegstaande/leegkomende kantoren, bedrijven en vastgoed van overheden.

- f. Prestatieafspraken met corporaties: Over de omvang en aard van deze extra opgave zullen nadere afspraken worden gemaakt tussen de regiogemeenten en de woningcorporaties die zijn aangesloten bij het RWU.

3. Maatschappelijke begeleiding en participatie

- a. Intake: Gemeenten gaan samen in een vroeg stadium na aankomst in de regio een intake en assessment doen bij statushouders.
- b. Gemeenten wisselen kennis en ervaringen uit over het opstellen van participatieverklaringen, o.a. door het uitwisselen van hun plannen van aanpak.
- c. Vrijwilligers: Gemeenten zetten daarbij in op een breed en sluitend aanbod aan vrijwilligersinitiatieven van en door vluchtelingen en waarborgen daarbij goede coördinatie.
- d. Inkoop en opdrachtgeverschap: Gemeenten wisselen kennis uit over de inkoop en opdrachtgeverschap van maatschappelijke begeleiding en aanverwante thema's en gaan daarbij desgewenst een samenwerking aan, zoals gezamenlijke inkoop.

4. Onderwijs, educatie en inburgering

- a. Passende onderwijsvorm: Gemeenten stimuleren direct na aankomst van asielzoekers en statushouders dat zij kunnen deelnemen aan een passende onderwijsvorm, waarbij het principe van de doorgaande lijn steeds het uitgangspunt is.
- b. Rol vrijwilligers: Gemeenten zetten in op het creëren van een breed netwerk rondom statushouders en een sluitend aanbod van taalactiviteiten, georganiseerd door vrijwilligers.
- c. Primair Onderwijs: Gemeenten delen ervaringen met de opzet en financiering van taalonderwijs in het Primair Onderwijs.
- d. Internationale schakelklassen: Gemeenten stemmen vraag naar en aanbod van Internationale schakelklassen (ISK's) op elkaar af.
- e. Volwasseneneducatie: Gemeenten wisselen kennis uit over de inkoop en opdrachtgeverschap van volwasseneneducatie op elkaar af en gaan daarbij desgewenst een samenwerking aan, zoals gezamenlijke inkoop.
- f. Duale trajecten: Gemeenten delen hun kennis over de combinatie van duale trajecten in het MBO en taal 18+ en 18- en de financiering daarvan.
- g. Inburgeringsaanbieders: Gemeenten wisselen kennis en ervaringen uit over de voorlichting aan statushouders over het inschakelen van inburgeringsaanbieders.

5. Werk en inkomen

- a. Uitkering: Statushouders zonder inkomen ontvangen z.s.m. na vestiging in een regiogemeente een uitkering om in hun onderhoud te voorzien.
- b. Assessments: Gemeenten wisselen kennis en ervaringen uit over methodieken voor assessment, om die te gebruiken als basis voor toeleiding naar taalondersteunende activiteiten en werk.
- c. Maatwerk regionaal arbeidsmarktbeleid: Gemeenten ondersteunen statushouders bij de oriëntatie op de arbeidsmarkt en hun toekomstperspectief. Daarbij werken ze samen met de diverse (intergemeentelijke) sociale diensten, Divosa en het COA, aansluitend op reeds bestaand beleid en uitvoeringspraktijken.
- d. Vakopleidingen: Gemeenten stimuleren de ontwikkeling waarin taal-, beroepsopleiding en werk worden gecombineerd.
- e. Challenges voor werkgevers: Gemeenten gaan samenwerken bij de organisatie van 'challenges' om meer werk maar ook meer laagdrempelige taalondersteunende plaatsen bij werkgevers te realiseren.

- f. Ondernemerschap: Gemeenten gaan kennis en ervaringen uitwisselen bij het verkennen van de mogelijkheden van zelfstandig ondernemerschap van statushouders.
- g. Werkgeversconvenant: Gemeenten verkennen via de arbeidsmarktregio's samen de mogelijkheden voor het aangaan van een werkgeversconvenant U10.

Ondertekening,